

Titulació	Tipus	Curs
Filosofia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Olga Fernandez Prat

Correu electrònic: olga.fernandez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

L'assignatura d'Epistemologia té com a objectiu principal introduir l'estudiant en l'anàlisi filosòfica del coneixement, abordant-ne la seva naturalesa, possibilitat, límits i justificació. L'epistemologia, com a branca fonamental de la filosofia teòrica, s'ocupa de respondre preguntes com ara: *Què vol dir conèixer? En què es diferencia el coneixement de la creença o l'opinió? Com sabem el que sabem?*

En aquest curs, l'alumnat reflexionarà sobre problemes clàssics i contemporanis de la teoria del coneixement, com el debat entre internisme i externisme, el valor epistèmic del coneixement, els reptes de l'escepticisme o la naturalesa de la justificació. També s'exploraran temes actuals com l'epistemologia social, els biaixos cognitius, o l'impacte de les tecnologies de la informació en la formació del coneixement.

Els objectius específics de l'assignatura inclouen:

- Analitzar críticament les principals teories sobre la definició del coneixement, com la concepció tradicional (creença vertadera justificada) i les seves revisions.
- Entendre i avaluar els arguments escèptics i les diferents respostes filosòfiques que han intentat refutar-los.
- Examinar els criteris de justificació epistèmica i la seva relació amb la veritat i la fiabilitat.
- Reflexionar sobre els obstacles al coneixement, com l'engany, la ignorància estructural, el soroll informatiu o els prejudicis socials.
- Desenvolupar la capacitat d'argumentació rigorosa i de lectura crítica de textos filosòfics clàssics i contemporanis en l'àmbit epistemològic.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Situar les idees i els arguments filosòfics més representatius d'una època en el seu rerefons històric i relacionar els autors més rellevants de cada època en qualsevol de les disciplines filosòfiques.
- Utilitzar la simbologia i els procediments de les ciències formals en l'anàlisi i la construcció d'arguments.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats acadèmico professionals de l'àmbit integrant les dimensions social, econòmica i mediambiental.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari
5. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
6. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
7. Documentar un tema filosòfic i contrastar-ne les fonts.
8. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
9. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria
10. Expressar, tant oralment com per escrit, els temes i els problemes bàsics de la tradició filosòfica.
11. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
12. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
13. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
14. Formular objeccions i contraobjeccions amb correcció lèxica, precisió conceptual i coherència argumentativa.
15. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
16. Liderar grups de treball, supervisar tasques col·lectives i treballar amb vocació d'unir diverses posicions
17. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
18. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
19. Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants
20. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
21. Reconèixer i definir el pensament comú present en un context multidisciplinari.
22. Reconèixer i utilitzar les diverses formes de raonament presents en la història de la filosofia.
23. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
24. Relacionar diversos ordres que es poden descobrir entre les idees filosòfiques de diferents autors i moments històrics.
25. Resoldre problemes de manera autònoma.
26. Resumir els temes i els arguments exposats en un debat filosòfic clàssic.

Continguts

1. Clarificació de la noció de coneixement

Aquest primer bloc introdueix el problema fonamental de l'epistemologia: què vol dir "conèixer". Es distingeixen diferents tipus d'actituds proposicionals i s'analitza la definició clàssica del coneixement com a "creença vertadera justificada".

1.1. Saber, opinar, conjecturar

- Diferències entre saber i creure: el coneixement com una forma especial de creença.
- L'opinió i la conjectura com a formes menys robustes de judici.
- Casos d'intuïció, sospita o especulació: quin estat epistèmic impliquen?

1.2. Creença, veritat i justificació

- La tríada clàssica del coneixement i la seva problematització a partir dels contraexemples (p. ex., casos de Gettier).

1.2.1. Veritat i criteri de veritat

- Teories de la veritat: correspondència, coherència i pragmatisme.
- El problema de la identificació de criteris fiables per determinar si una creença és vertadera.

1.2.2. Veritat i certesa: l'escepticisme i el relativisme

- L'escepticisme com a repte fonamental per a l'epistemologia: arguments clàssics (Descartes, Hume) i respostes modernes.
- El relativisme epistèmic i cultural: és la veritat dependent del marc conceptual o dels valors socials?

2. Els obstacles del coneixement

- Fonts de distorsió cognitiva: prejudicis, biaixos inconscients, ignorància estructural.
- Factors socials i psicològics que limiten o impedeixen l'adquisició del coneixement fiable.
- El paper de la desinformació, les fake news i la sobrecàrrega informativa en les societats contemporànies.

3. La injustícia epistèmica

- Anàlisi del concepte desenvolupat per Miranda Fricker: injustícia testimonial i hermenèutica.
- Com el context social i les relacions de poder afecten la credibilitat de les persones com a fonts de coneixement.
- Impactes estructurals: marginació epistèmica de grups minoritzats.

4. Virtuts i vicis epistèmics

- Introducció a l'epistemologia de la virtut: el coneixement com a resultat de disposicions intel·lectuals sòlides (honestedat, curiositat, imparcialitat...).
- Anàlisi de vicis epistèmics: dogmatisme, credulitat, arrogància intel·lectual, etc.
- La dimensió ètica de les pràctiques epistèmiques i la responsabilitat en l'adquisició i transmissió del coneixement.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals.	45	1,8	2, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 25
Discussió a classe de lectures obligatòries.	10	0,4	2, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 26
Tipus: Supervisades			
Preparació de presentacions/treballs escrits.	23	0,92	2, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 24, 26
Resolució de dubtes.	20	0,8	6, 9, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 23, 24, 25, 26
Tipus: Autònomes			
Lectures obligatòries i complementàries.	30	1,2	2, 6, 8, 9, 13, 15, 17, 23, 24, 25, 26

Les activitats dirigides segueixen la metodologia de l'aprenentatge basat en el plantejament i la resolució de problemes. Aquestes activitats són bàsicament de dos tipus:

- Presentacions teòriques de la matèria amb discussió de problemes que s'hi relacionen a càrrec de la professora.
- Pràctiques d'argumentació a l'aula a través de les lectures programades. L'alumna/e haurà de llegir textos que seran discutits per tot l'alumant de tal manera que es captin les idees principals i les relacions internes del text. Es fomentaran les participacions a classe per tal que l'alumant adquireixi les competències assignades.

Les classes teòriques i les pràctiques s'alternaran durant tot el curs.

Per a un bon seguiment del curs és indispensable l'assistència constant a classe i la participació activa. A més, l'estudiant haurà de fer unes lectures personals, també de textos importants.

S'utilitzarà el Campus Virtual per compartir els materials.

Les tutories seran dedicades bàsicament a resoldre dubtes.

Per tal que l'estudiant pugui programar bé el curs, el primer dia de classe la professora penjarà al Campus Virtual una programació del curs per dies i posarà al calendari les dates d'examen.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen tipus test i/o resposta curta (Primera part).	35%	1,5	0,06	2, 6, 7, 9, 14, 15, 16, 17, 21, 23, 24, 25, 26
Examen tipus test i/o resposta curta (Segona part)	35%	1,5	0,06	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26
Prova sobre les lectures obligatòries.	30%	19	0,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es basarà en (i) la nota obtinguda en una prova tipus test i/o resposta curta de la primera part del curs (35% de la nota final), (ii) la nota obtinguda en una prova tipus test i/o resposta curta de la segona part del curs (35% de la nota final), (iii) la nota obtinguda en un examen sobre les lectures obligatòries (30% de la nota final).

L'avaluació continuada pressuposa l'assistència a classe i el seguiment constant del curs.

És possible que el Departament de Filosofia estableixi (tal com s'ha fet durant el primer semestre) un període de concentració de proves avaluatives. El professorat indicarà si hi ha aquest període o quines són les dates de les proves a l'inici de cada assignatura.

Les dates d'examen seran comunicades en el calendari del Moodle amb temps suficient.

Els alumnes que per QUALESEVOL motiu no puguin assistir a les proves durant el curs, faran directament l'examen de recuperació. Els exàmens de recuperació tenen lloc entre el 22 de juny 2026 i el 3 de juliol de 2026. Les dates són assignades per Gestió acadèmica. No hi haurà dates de reavaluació alternatives.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Avaluació única: Les característiques de la prova d'avaluació única són les mateixes que les de l'avaluació continuada però concentrades en un sol dia. La professora anunciarà dia i hora de l'examen als alumnes que s'acullin a aquesta opció.

L'avaluació única es basarà en (i) la nota obtinguda en una prova tipus test i/o resposta curta de la primera part del curs (35% de la nota final), (ii) la nota obtinguda en una prova tipus test i/o resposta curta de la segona part del curs (35% de la nota final), (iii) la nota obtinguda en un examen sobre les lectures obligatòries (30%).

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada. Així doncs es faran tres proves amb un pes de (35%, 35% i 30%).

Recuperació: Les característiques de la prova de recuperació són les mateixes que les de l'examen d'avaluació única.

Les proves recuperables són la (i), (ii) i (iii) i tindran el mateix format i pes que les proves del curs (35%, 35%, 30%).

No avaluable: L'alumnat rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

OBSERVACIONS

· Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

· S'avaluarà la correcció ortogràfica. La reiteració de faltes d'ortografia o gramaticals (mínim quatre) suposarà una penalització del 10% de la nota de la prova realitzada.

· En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

· En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

1. Llibres de text de curs:

J. BLASCO i T. GRIMALTOS, *Introducció a la teoria del coneixement*, València: Pretextos, 2ª edició revisada i ampliada en castellà: Publicacions Unviersitat de València, 2004.

D. QUESADA, *Saber, opinión y ciencia. Una introducción a la teoría del conocimiento clásica y contemporánea*. (Es publicarà una nova edició a l'inici de curs).

2. Consulta.

P. Boghossian, *La por al coneixement*, Obrador Edèndum, 2007.

J. Dancy, E. Sosa i J. Turri (eds.), *A Companion to Epistemology*, Oxford, Blackwell, 1994.

M. Fricker, *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing*, Oxford University Press, 2007.

J. Greco i E. Sosa (eds.), *The Blackwell Guide to Epistemology*, Wiley-Blackwell, 1999.

M. Steup, J. Turri i E. Sosa (eds.), *Contemporary Debates in Epistemology*, Wiley-Blackwell, 2013.

E. Sosa, *Virtue Epistemology*, Oxford, Oxford University Press, 2007.

3. Enllaços web:

<http://plato.stanford.edu/>

Programari

No és necessari cap programari.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
-----	------	--------	----------	------

(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt